

MONOS

A hegyek ura

KOLOZSI LÁSZLÓ

KAMASZOK A DZSUNGELHÁBORÚBAN. ALEJANDRO LANDES SOKTERÁPIÁJA.

A kolumbiai hegyek között féltucatnyi fiatalból álló gerillacsapat húzta meg magát. A csapat minden tagja kamasz, vagy már éppen csak nem az. Nem férfiak még, nem komoly nők, csak magukat erőseknek és elszántaknak képzelő fiatalok. A táj kopár, ugyanakkor fenséges: grafitzürke és kék árnyalatú hegyek, zöldellő völgyek, örökké párban és ködben úszó barlangbejáratok. A *Monos* rendezője, Alejandro Landes jónevű építész, sőt, több is annál (a díjak, melyeket építészként nyert, megfelelnek egy berlini nemesfém medvének), ebből is következik, hogy a film mindkét fontos helyszíne nem csupán zord vagy füledt, nem csupán érdekes, olyan hely, ahova európai túrázó csak nagy ügyel-bajjal juthat el, nem csupán egy gondosan kiválasztott, esztétikus helyszín, hanem túlmutat önmagán. Metaforává is válik.

A hegyet kényszerűen elhagyva a fiatalok a vad, legkevésbé sem romantikus, ugyanakkor nem is folytonosan fenyegető dzsungelben húzzák meg magukat. A hegyen még széles perspektívát látunk. Még vak reményeket. Ügybuzgó és elszánt

fiatalokat. A dzsungelben olyanokat, akiket lehúz a mocsár, akiket megfojt a pára, akiknek a feladat, amit rájuk bízta, már egyáltalán nem fontos. Akiknek ugyanúgy semmit nem jelent egy győzelem, mint az, hogy egyáltalán élnek-e. Odafönt még a kis törpe ember – akit egy valódi gerilla Wilson Salazar alakít, természetesen, hiszen alig kell valamit hozzátennie emberi karakteréhez, nagyszerűen – kiképzti a csoportot, ott még hallgatnak rá, a kis embernek van szava. A dzsungelben már csak egymást falják fel, majd betörve egy családhoz, a civilizáltakat, azokat, akik még megpróbáltak rendes életet élni.

A fensziken egy tehenet és egy szép túsznőt bíznak rájuk. Életük nagyban hasonlít *A legyek ura* fiatal angol, úri társaságának életéhez. A disznófej is apró utalás a magára hagyott gyerekekről szóló alaplémre. A tehén egy szerencsétlen elsült fegyver miatt csendben és igen látványosan kimúlik: a csoport tagjainak harmóniája is megbomlik. Farkas már nem egyértelműen a csapat vezetője ettől kezdve, inkább áldozat, mint nemes vad. A súlypontok eltolódnak, és a

„Senki sem szökhethet meg”

szerencsétlen, háborút idéző csatába torkolló túszzabadítás után már mint-ha alig maradna valami emberi a csoport tagjaiban. A lenn, egy tárnában zajló csata igen erőteljes képei előrevetítik, hogy a dzsungelben játszódó második részben már nem lesz semmi játékoság, már nem lesznek olyan megejtő pillanata a fiatalok táborozásának, mint a fenn a hegyen a két ártatlan szerelmes jegyessége, és kedvesen esetlen násza. Itt már az lesz a főszereplő Rambo (Sofia Buenaventura), aki még meg tud, meg mer örízni magában valami kevés emberit, akinek még maradt pár csepp könnye.

Ez a fogolytól szökése (Julianne Nicholson igencsak megszenvedhette a zúgó folyókban felvett jeleneteket) és szenvedése miatt egyébként izgalmasabb rész, már nem csak azért torokszorító, mert egyre biztosabb, hogy ebből a dzsungelből senki sem szökhethet meg, hanem azért is, mert egyre világosabb, hogy ez az egyre inkább balladisztikus film tulajdonképpen példázat, nem csupán a kolumbiai polgárháborúról, fanatizált fiatalokról szól.

A táj a belső folyamatok metaforája, a kérdés persze az, minek a metaforája lehet akkor a gyerekek sorsa. Egyrészt a romlatlanság elvesztése, azé a koré, melyben a gyerekek felnőnek, az álom és reményvesztésé, de lehet az elvesztett gyerekkoré is. Senki nem használ mobilt, az egyetlen rádió is csődöt mond, amikor egyikük azon tölti ki a dühét, mégis, mintha a jelen valóságában kiutat nem találó fiatalokról szóló metafora is lenne ez a film. A dzsungel a kütyük világában egyedül, szülők nélkül magukra maradt, a természet vadságának és egymásnak kiszolgáltatott fiatalok világa: amiből nem lehet megszökni. És amit elviselni is alig lehet. Aki elszökik, az sem jár jobban. Aki családot talál, annak csak jobban fáj majd, ha elveszíti őket, a dzsungelen túli, megváltoztathatatlan magányban.

MONOS (Monos) – kolumbiai, 2019. Rendezte: **Alejandro Landes**. Írta: **Alexis Dos Santos, Alejandro Landes**. Kép: **Jasper Wolf**. Zene: **Mica Levi**. Szereplők: **Sofia Buenaventura** (Rambo), **Julian Giraldo** (Lobo), **Paul Cubides** (Perro), **Moises Arias** (Patagrande), **Deiby Rueda** (Pitufo), **Laura Castrillón** (Sueca), **Wilson Salazar** (Mensajero), **Julianne Nicholson** (Dr. Sara Watson). Gyártó: **Stela Cine / Bord Cadre / CounterNarrative Films**. Forgalmazó: **magyarhangya**. *Feliratos*. 102 perc.

